

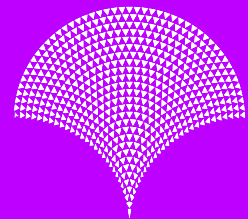
תוכנית סיוע לטבריה ולאזור סובב כנרת ולשיקום ושדרוג תשתיות תיירותיות ציבוריות כתוצאה מנזקי הסערה שהתחוללה במאי 2022

דוח מעקב

ינואר 2024

המרכז להעצמת האזרח
ממשל שעובד. בשבילנו.

המרכז להעצמת האזרח
ממשל שעובד. בשבילנו.

CECI

אודות המרכז להעצמת האזרח

המרכז להעצמת האזרח הוא ארגון חברה אזרחית הפועל בתחומי הממשל, ועוסק באפקטיביות המגזר הציבורי ויכולות הביצוע של הרשות המבצעת. המרכז מתמקד בתהליכי יישום מדיניות, ובהיבטים שונים הקשורים לתפקוד הממשל ויכולתו לממש ולהוביל שינויים לטובת הציבור. במסגרת זו, מפעיל המרכז את מיזם "המוניטור", הכולל מעקב וניטור אזרחי אחר יישום החלטות ממשלה וחוקי כנסת, והנגשתם לציבור.

"המוניטור" מסייע בהבנת תהליכי ממשל ויישום מדיניות באמצעות יצירת תשתית ידע רחבה, אמפירית ואינטגרטיבית, של תהליכי יישום ההחלטות. מטרת "המוניטור" היא לקדם את סיוע עבודת הממשל בישראל ולהגביר את ההיכרות והמעורבות האזרחית בתחומי העשייה של המגזר הציבורי.

עריכה גרפית: מיכל סמוֹקובץ | המשרד לעיצוב גרפי, אוניברסיטת תל אביב

דוח מעקב

ינואר 2025

**תוכנית סיוע לטבריה ולאזור סובב כנרת
ולשיקום ושדרוג תשתיות תיירותיות ציבוריות
כתוצאה מנזקי הסערה שהתחוללה במאי 2022**

על בסיס החלטת ממשלה 1688, יוני 2022

דו"ח המעקב נכתב במסגרת פרויקט "המוניטור" של המרכז להעצמת האזרח

המבצע ניטור ומעקב אחר יישום מדיניות הממשלה

הדוח נכתב ע"י דריה אובצ'יניקוב, תחקירנית בפרויקט המוניטור

בהנחיית מיכל בן משה, סמנכ"לית מדיניות וממשל

תוכן העניינים

תקציר	3
טבלה מסכמת – החלטת ממשלה 1688	4
רקע	5
החלטות קודמות שהתקבלו בנושא:	6
פירוש מרכיבי החלטה 1688 – סטטוס יישום	7
חסמים ומאפשרים	9
סיכום ומסקנות	10
מקורות	11

תקציר

לשאננות ולעיכובים בביצוע, ולכן יש חשיבות רבה לתיאום טוב יותר בין המשרדים השונים. מנהיגות חזקה והאצת תהליך היישום יאפשרו לטבריה לשקם את תשתיותיה ולהגשים את חזונה כיעד תיירותי מוביל. על ידי כך, ניתן יהיה להבטיח עתיד יציב ובטוח לעיר ולתושביה, תוך חיזוק החוסן העירוני וההיערכות למצבי חירום בעתיד.

טבריה, הממוקמת לחופי הכנרת עם רצועת חוף של 7.7 קילומטרים, היא מוקד תיירותי חשוב בישראל, אך מתמודדת עם תפוסה נמוכה ותשתיות מוזנחות בשל שלטות שלטוניות וחילופי הנהגה תכופים. כיום, על אף החלטת הממשלה 1688 שנועדה לשקם את העיר לאחר נזקי הסערה במאי 2022 ולהשיב לה את מעמדה כיעד תיירותי מוביל, היא ממשיכה להיאבק באתגרים משמעותיים. ההחלטה, שהייתה אמורה להיות המשך ישיר להחלטת ממשלה 120 מ־2021 בעקבות מגפת הקורונה, שאפה לתקן את הנזקים שנגרמו לתשתיות ולהיערך למניעת נזקים עתידיים. עם זאת, שלוש שנים מאוחר יותר, ישום סעיפי ההחלטה נותר חלקי בלבד. מתוך שישה סעיפים אופרטיביים, רק אחד (16.7%) הושלם במלואו, שניים נוספים (33.3%) יושמו חלקית, ושלושה סעיפים לא יושמו כלל (50%). הסעיף היחיד שיושם במלואו דרש העברת תקציב מיידית לשיקום נזקי הסערה, בעוד שהסעיפים האחרים, הנוגעים לתכנון וביצוע לטווח ארוך, עדיין בשלבים ראשוניים או לא החלו כלל.

האתגרים המרכזיים ביישום ההחלטה כוללים היעדר לוחות זמנים מחייבים, חוסר תיאום בין משרדי הממשלה והיעדר גורם מתכלל שיבטיח יישום מלא ותיאום. משרד התחבורה למשל השתמש בתקציב שהועבר לו עבור פרויקטים בעדיפות גבוהה יותר, ואילו משרד הפנים נמצא עדיין בשיח עם משרד התיירות ועיריית טבריה להסדרת העברות התקציבים. הפערים בין הנתונים המוצגים באתר ראש הממשלה למידע מהמשרדים השונים משקפים חוסר תיאום שמעכב את ההתקדמות.

המצב בטבריה החריף בעקבות מלחמת חרבות ברזל, שהביאה אלפי מפונים מהצפון לעיר וגרמה לעומס נוסף על התשתיות העירוניות שכבר היו במצב עדין. העירייה, המתמודדת עם ריבוי משברים ואי־סדר כלכלי, ממשיכה לפעול עם תקציב חודשי בלבד, מה שמקשה על תכנון ארוך טווח ומעכב את ביצוע הפרויקטים החיוניים לשיקום העיר. ליקויים אלו מחמירים גם על רקע דו"ח מבקר המדינה מ־2017, שחשף כשלים חמורים בניהול הכספי של העירייה.

לסיכום, על אף האתגרים שעמם מתמודדת העיר טבריה, קיימים סימנים חיוביים שמעידים על פוטנציאל לשיפור ביישום החלטת הממשלה 1688. ההחלטה מאורגנת היטב, עם חלוקת אחריות ותקציבים מתוכננים לכל סעיף, מה שמקדם יישום יעיל ומבוקר של הפרויקטים הנדרשים. עם זאת, חוסר בקביעת לוחות זמנים מחייבים הובילה

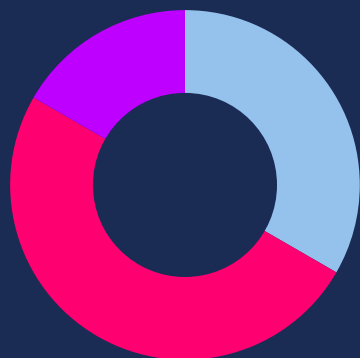
החלטת ממשלה 1688 | מיוני 2022

שם ההחלטה: תוכנית סיוע לטבריה ולאזור סובב כנרת וליקום ושדרוג תשתיות תיירותיות ציבוריות כתוצאה מנזקי הסערה שהתחוללה במאי 2022.

מטרה במילים "רגילות": תוכנית שמטרתה לסייע לעיר טבריה ולאזור סובב כנרת ולשקם ולשדרג את התשתיות הציבוריות הקשורות לתיירות, בעקבות הנזקים שנגרמו בסערה שהתרחשה במאי 2022.

הסבר: טבריה היא מוקד תיירותי מרכזי עם פוטנציאל רב, שסובלת מהזנחה תשתיתית ותיירותית עקב חוסר יציבות שלטונית, בעיות ניהוליות וסכסוכים בין גופים ממשלתיים, והסערה במאי 2022 החמירה את המצב. מה שמחייב מענה מקיף לשיקום ושדרוג התשתיות כדי להחזיר אותה למעמד מוביל בתיירות בישראל.

גורם אחראי: משרד הפנים, משרד התיירות וגורמים נוספים.

16.7% יושם
33.3% יושם חלקית
50% לא יושם

 לא יושם
  יושם
  יושם חלקית

שבילה מסכמת – החלטת ממשלה 1688

מס' סעיף	מרכיב ההחלטה	משרד אחראי	מה קורה עם זה?	סטטוס
1	לגבש תוכנית לשיקום ופיתוח תשתיות תיירותיות בטבריה.	משרד התיירות משרד הפנים	גובשה תוכנית "קו המים" לשדרוג טיילת חוף הדקל, הטיבריום וטיילת יגאל אלון. הפרויקט בשלב הביצוע, והועברו תקציבים בשנת 2022 ובשנת 2023. משרד הפנים לא הקצה תקציב ב-2023.	
2	להקצות 3.5 מיליון ש"ח לעיריית טבריה לשיקום נזקי סערה בתשתיות הציבוריות.	משרד הפנים	משרד הפנים העביר את התקציב בסוף שנת 2022.	
3	להקצות 2 מלש"ח לאיגוד ערים כנרת לשיקום נזקי סערה בחופים הדרומיים של הכנרת.	משרד הפנים	טרם הוחלט אם יבוצע על ידי משרד הפנים או משרד התיירות ולכן התעכב. התקציב עתיד להיות מועבר השנה בגין השנה הנוכחית והקודמת.	
5	הקמת תחנת מדידה מטאורולוגית בטבריה עם מימון של 200 אלף ש"ח ממשרד הפנים ומשרד התחבורה.	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	בשנת 2022, משרד הפנים העביר 0.1 מלש"ח למשרד התחבורה אך התקציב נוצל לפרויקט בעדיפות גבוהה יותר, דבר שדחה את הקמתו. הפרויקט להקמת התחנה המטאורולוגית מתבצע כעת מתקציב שנת 2024.	
6	הקמת מערכת ניטור וחיזוי גלי כנרת בטבריה עם מימון של 170 אלף ש"ח ממשרד הפנים ומשרד האנרגיה.	משרד האנרגיה	התקציב של 170 אלף ש"ח הועבר בדצמבר 2023. התחנה הראשונה הוקמה בפברואר 2024, ושלוש תחנות נוספות יותקנו בקרוב ופותח מודל חיזוי גלים.	
7	מינוי פרויקטור חיצוני לתיאום יישום סעיפי החלטת הממשלה 6-1 במימון משרד התיירות.	משרד התיירות	הפרויקט מנוהל היום ע"י מנהל פרויקט ספציפי ולא על ידי פרויקטור.	

רקע

סכסוך ממושך בין משרד התיירות לחברה הממשלתית לתיירות (חמ"ת), האחראית לביצוע הפרויקטים בטבריה. הסכסוך הוביל לכך שכ-80 מיליון ש"ח שהיו מיועדים לפיתוח העיר לא נוצלו בשל חילוקי דעות בין הצדדים.

דו"ח מבקר המדינה שהתפרסם ב-2017 חשף כי עיריית טבריה יצרה מצג מטעה לגבי מצבה הפיננסי לאחר שחלק מההוצאות שלה והחובות לספקים לא נרשמו כהלכה, כאשר חלק מהחובות לספקים נמחקו מספרי החשבונות ללא כל הנמקה למחיקה. בנוסף, העירייה לא אישרה את התקציב לאותן שנים והעבירה מיליוני שקלים לתמיכה בגופים שונים על ידי תשלום הוצאות שונות כמו חשמל ומים ללא פיקוח ובקרה וללא שקיפות בניגוד לנהלים של משרד הפנים. מבקר המדינה נזף גם במשרד הפנים שכשל בתפקידו לפקח על ההתנהלות הכספית של העירייה, זאת למרות שכבר העירו על כך בדו"ח מבקר משנת 2013. למעשה, המבקר העיר על כך גם לעיריית טבריה בין השנים 2012-2015 בכמה דוחות ביקורת, אולם ראש העיר לא מינה צוות לתיקון אותם ליקויים. רק בדצמבר 2016 בעקבות הביקורת הנוכחית של מבקר המדינה מונה צוות כזה. עוד עולה מדו"ח המבקר כי העירייה לא ביצעה פרויקטים בסכום של כ-81 מיליון שקל מתקציבים שהגיעו ממשרדי הממשלה לפיתוח העיר. בעשור האחרון העיר הייתה שקועה בגירעון שמתקרב למאה מיליון שקלים, חסרת יציבות שלטונית ומנוהלת על ידי ועדה ממונה וחוותה משברים לרבות מגפת הקורונה ונזקי הסופה אשר פגעו בתיירותה – הענף המרכזי בכלכלת העיר.

הפוטנציאל של טבריה לא נעלם מעיני הממשלה שמנסה כבר שנים לפתח את העיר ומשקיעה מיליוני שקלים, אך המאמצים הקודמים כשלו בין היתר עקב קשיי הניהול המקומיים.

טבריה, עיר הממוקמת לחופי הכנרת ובעלת רצועת חוף ארוכה של 7.7 קילומטרים, נחשבת למוקד תיירותי מרכזי בישראל. אף על פי שהעיר נהנית מתשתיות תיירותיות ומגוון מלונות, היא סובלת מאחוזי תפוסה נמוכים יחסית לערים תיירותיות אחרות בארץ. בשנים האחרונות, טבריה חוותה חוסר יציבות שלטונית עם שינויים תכופים בראשות העיר, מה שתרם באופן משמעותי להזנחה של אזור קו החוף.

סערה שהתחוללה בין ה-14 ל-15 במאי 2022 באזור הכנרת, גרמה להצפות ולנזקים רבים למבנים ולתשתיות ציבוריות בחלקים נרחבים מטיילת יגאל אלון ובחופים הדרומיים של רצועת החוף המערבית של הכנרת. במטרה לתת מענה ממשלתי מקיף לתכנון, שיקום ושדרוג תשתיות תיירותיות ציבוריות בטיילת ובקו החוף, ולסייע לעיר טבריה ולאגוד ערים כנרת, שבתחומן אירעו הנזקים. וכן לצורך מתן מענה מידי ראשוני להוצאות דחופות בשל הסערה, הובילו את משרד התיירות, באמצעות החברה הממשלתית לתיירות להחליט על השקעה בהיקף של 100 מיליון שקל בעיר. המטרה המרכזית שעומדת מאחורי החלטה 1688 לשיקום נזקי הסערה שארעה במאי 2022 היא להחזיר את טבריה לשורה הראשונה של ערי התיירות בישראל, כל זאת בהתבסס על הפוטנציאל התיירותי הגדול של העיר.

העיר טבריה סובלת לאורך שנים רבות ממשברים קשים במנהיגות המקומית מה שלא מאפשר יישום מדיניות עקבית וברורה כלפי הפיתוח התיירותי. למרות שמשרד התיירות וגורמים ממשלתיים רבים נוספים השקיעו לאורך השנים כספים רבים בפרויקטים לפיתוח התיירות, ניתן לראות כי אלו הניבו תועלת מוגבלת ומצומצמת בשל הקושי של העיר לנהל את התשתיות והשירותים התיירותיים ברמה נאותה הנדרשת באופן רציף ועקבי. נוסף על כך, קיים

החלטות קודמות שהתקבלו בנושא:

החלטה מספר 4511 (1.4.2012): אלפיים שנה לטבריה – תוכנית לפיתוח התיירות בעיר

ההחלטה 4511 התקבלה לאור המאפיינים התיירותיים הייחודיים של טבריה, והפוטנציאל הגלום בפיתוח של העיר כמרכז תיירות ייחודי לחוף הכנרת, ולקראת ציון אלפיים שנה להקמת העיר הוחלט להפעיל תוכנית ממשלתית לפיתוח ולהעצמה של העיר טבריה כעיר תיירות. על פי התכנית, היו אמורים להתבצע כ־15 פרויקטים משמעותיים בהיקף כספי של כ־150.5 מיליון ש"ח. בחינת הביצועים שלאחר הצגת התכנית, מעלה כי חלק מהפרויקטים שנכללו בה לא בוצעו, וכי התקציב לא הועבר במלואו. לפי ההערכה, מאותה תוכנית מומשו קרוב ל־130 מיליון ש"ח בלוחות זמנים אישיים, שחרגו מעבר לגבולות הזמן שהוקצו להם.

החלטה 120 (21.6.2020): סיוע לעידוד התיירות בעיר טבריה. בהמשך להחלטה 4511

כאמור, העיר טבריה כעיר תיירות נפגעה קשות עקב עצירת שירות נכנסות ומירידה בתיירות הפנים על רקע התפרצות המגפה. בשנת 2020, בעת דיון על מצבה הקשה של העיר, עלה כי תקציבים רבים שנועדו לשיפור תשתיות התיירות, תקועים נוכח חילוקי דעות בין משרד התיירות לחברה הממשלתית לתיירות. לפיכך, נקבע סיוע בסך 52 מיליון ש"ח לענף התיירות בטבריה. ההחלטה כללה בין היתר הקצאת משאבים ממשרדי התיירות והפנים והמשרד לפיתוח הפריפריה, לצורך פיתוח ושדרוג תשתיות תיירותיות בעיר.

החלטה 1688 (26.6.2022) – תוכנית סיוע לטבריה ולאזור סובב כנרת לשיקום ושדרוג תשתיות תיירותיות ציבוריות כתוצאה מנזקי הסערה שהתחוללה במאי 2022

החלטת ממשלה 1688 התמקדה בשיקום ופיתוח העיר טבריה לאחר הנזקים שנגרמו מהסערה, והעלתה מספר נקודות מרכזיות לפיתוח תשתיות והתמודדות עם הנזקים. משרד התיירות והפנים יקצו תקציב באופן מיידי לעיריית טבריה לצורך גיבוש תוכנית לשיפור התשתיות ופיתוח המרחב התיירותי, וגם לשם התמודדות עם הנזקים הישירים ומידיים בתשתיות הציבוריות בעיר, תוך שיקום הנזקים שנגרמו מהסערה. בנוסף, הוחלט כי משרד הפנים יקצה משאבים לאיגוד ערים כנרת לשם שיקום החופים הדרומיים, וכי משרד האנרגיה בשיתוף החברה לחקר ימים ואגמים לישראל בע"מ יפעלו למען הקמת מערכת נישור וחיזוי גלי פני השטח בכנרת. כמו כן, משרד התחבורה בשיתוף השירות המטאורולוגי יפעלו למען הקמת תחנת מדידה מטאורולוגית ומד גלים לצורך התראה מוקדמת על מזג אוויר קיצוני. על מנת להבטיח התקדמות והצלחה, יוקם פרויקטור ייעודי לתכנית וליווי ביישום הפרויקט.

בתחילת שנת 2023, החל משרד התיירות והחברה הממשלתית לתיירות לגבש תוכנית לקידום עבודות תשתית ופיתוח המרחב התיירותי בעיר טבריה במוקדי תיירות נקודתיים לרבות הטיילת תוך שיקום נזקי הסערה. פרויקט שיקום העיר טבריה כולו כולל שלושה שלבים. השלב הראשון של הפרויקט כלל את טיילת חוף הדקל. בשלב השני, שהושלם במאי 2023, בוצע שיפוץ של מעגן הדיג בסמוך למלון חוף רון ובו הוכשרו מקומות חניה. וביוני 2023 משרד התיירות העביר 10 מיליון ש"ח לתכנון פרויקט הטיילת בטבריה ונכנס לשלב התכנון המתקדם השלב השלישי והאחרון בפרויקט גדול של האזור הצפון מערבי של העיר.

פירוט מרכיבי החלטה 1688 – סטטוס יישום

משרד הפנים העביר 3.5 מלש"ח לעיריית טבריה בסוף 2022 כפי שאושר בידי העירייה בפתיחת התב"ר (תקציב בלתי רגיל) לשם שיקום נזקי הסופה.³

סעיף 3: ההחלטה קבעה שמשרד הפנים יסייע לאיגוד ערים כנרת בפעולות לשיקום הנזקים שנגרמו בחופים הדרומיים של רצועת החוף המערבית של הכנרת, אשר נמצאים באחריות האיגוד. לשם כך, יקצה משרד הפנים לאיגוד ערים כנרת סכום של 2 מיליון ש"ח מתקציבו לשנת 2022, תוך קביעת קריטריונים וכללי בקרה מוגדרים לניהול ההוצאות הנדרשות למימוש השיקום.

סטטוס לא יושם

ע"פ משרד הפנים, התקיים שיח עם משרד התיירות והרשות המקומית על מנת להסדיר את ההעברות התקציביות. טרם הוחלט אם יבוצע על ידי משרד הפנים או משרד התיירות ולכן התעכב. התקציב עתיד להיות מועבר השנה בגין השנה הנוכחית והקודמת.⁴

היערכות למניעת נזקים עתידיים

סעיף 5: ההחלטה קבעה ששרת התחבורה והבטיחות בדרכים תפעל, באמצעות השירות המטאורולוגי, להקים תחנת מדידה מטאורולוגית בצד המערבי של חוף הכנרת, בתחום העיר טבריה. עיריית טבריה תקצה שטח להקמת התחנה תוך כיבוד הנהלים והכללים המחייבים על פי דין ותדאג לתחזוקתה השוטפת בהתאם להנחיות השירות המטאורולוגי. למימון פרויקט זה יעביר משרד הפנים למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים סכום של 200 אלף ש"ח, בחלוקה שווה במהלך השנים 2022 עד 2023.

סטטוס לא יושם

בשנת 2022, משרד הפנים העביר 0.1 מלש"ח למשרד התחבורה וב-2023 נרכש הציוד הנדרש. אך מאחר וטרם הוקצה אתר לתחנה על ידי העירייה היעדר תכנון וניהול במשרד, התקציב נוצל לפרויקט בעדיפות גבוהה יותר, והקמתו נדחתה. סוכם כי הקמתו תבצע במחצית השנייה של שנת 2023 בפועל, הפרויקט להקמת התחנה המטאורולוגית מתבצע כעת מתקציב שנת 2024.⁵ על פי

שיקום ושדרוג כולל בטיילת וקו החוף

סעיף 1: ההחלטה קבעה שמשרד התיירות, בשיתוף החברה הממשלתית לתיירות, יפעל לשיקום ולפיתוח המרחב התיירותי, תוך התאמת העבודות למשבר האקלים ולהתמודדות עם מזג אוויר קיצוני. במסגרת זו, יוגבשו תוכניות לקידום עבודות תשתית ושדרוג הטיילת הראשית, תוך שיקום נזקי הסערה. התוכנית תתמקד בארבעה מוקדי תיירות: רחוב ירדן וגן הניקוד בצפון, טיילת מרינה ויגאל אלון במזרח, ממשק עם רחוב הגליל במערב, וטיילת החומה ואזורי החניה הציבוריים בדרום. לצורך מימוש וביצוע התכנית, משרד התיירות יקצה 64 מיליון ש"ח בין השנים 2022 ל-2026, ומשרד הפנים יקצה 17 מיליון ש"ח, החל משנת 2023 ועד 2026.

סטטוס יושם חלקית

משרד התיירות והחברה הממשלתית לתיירות גיבשו את תוכנית "קו המים" לשיקום ושדרוג התשתיות, הכוללת את טיילת חוף הדקל, הטיבריום וטיילת יגאל אלון שכעת בשלב הביצוע. לתמיכה בפרויקט הוקצו ממשרד התיירות 12 מילש"ח ב-2022 ו-13 מילש"ח ב-2023. משרד הפנים לא הקצה 2 מיליון ש"ח לשנת 2023, אך סוכם שהתקציב יועבר ב-2024. שחזור שובר הגלים בטיילת יגאל אלון קרוב לסיום, ומהווה את השלב הראשון בפרויקט. תכנון הטיילת נמצא בשלבים סופיים, עם תחילת עבודה צפויה בפברואר 2025.¹

סיוע מיידי ראשוני להתמודדות עם נזקי הסערה

סעיף 2: ההחלטה קבעה שמשרד הפנים יסייע לעיריית טבריה באופן מיידי בהתמודדות עם נזקי הסערה שפגעו בתשתיות הציבוריות. התמיכה תכלול מילוי בורות, שיקום קירות, מעקות, מדרכות, ניקוי סחף ושיקום מסלעה. לשם כך, משרד הפנים יקצה לרשות המקומית סכום של 3.5 מיליון ש"ח מתקציבו לשנת 2022, תוך הגדרת קריטריונים וכללי בקרה מוגדרים לצורך ניהול ההוצאות הנובעות מנזקי הסערה.²

סטטוס יושם

3 פרוטוקול מישיבת הוועדה הממונה/מועצה מן המניין מס' 1/2023, עיריית טבריה, 4 בינואר 2023, לשכת המנכ"ל.
4 מענה משרד הפנים
5 מענה משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

1 מענה עיריית טבריה לבקשת חופש מידע של המרכז להעצמת האזור
2 משרד ראש הממשלה, משימות החלטות ממשלה: החלטה 1688

שלוש תחנות נוספות יותקנו בקרוב בכפר נחום, עין גב ובדרום הכנרת. בנוסף, פותח מודל חיזוי גלים המותקן במעבדה לחקר הכנרת וזקוק לכיול. נכון להיום, הפרויקט מתקדם לפי התכנון והמערכת צפויה לפעול במלואה בסוף 2024.

מינוי מנהל פרויקט ייעודי

סעיף 7: ההחלטה קובעת ששר התיירות ימנה פרויקטור במיקור חוץ שיהיה אחראי ליישום סעיפים 1-6 של ההחלטה הזו. משרד התיירות יקצה את התקציב לעלות העסקת הפרויקטור לתקופת השנים 2022 עד 2026.

סטטוס לא יושם

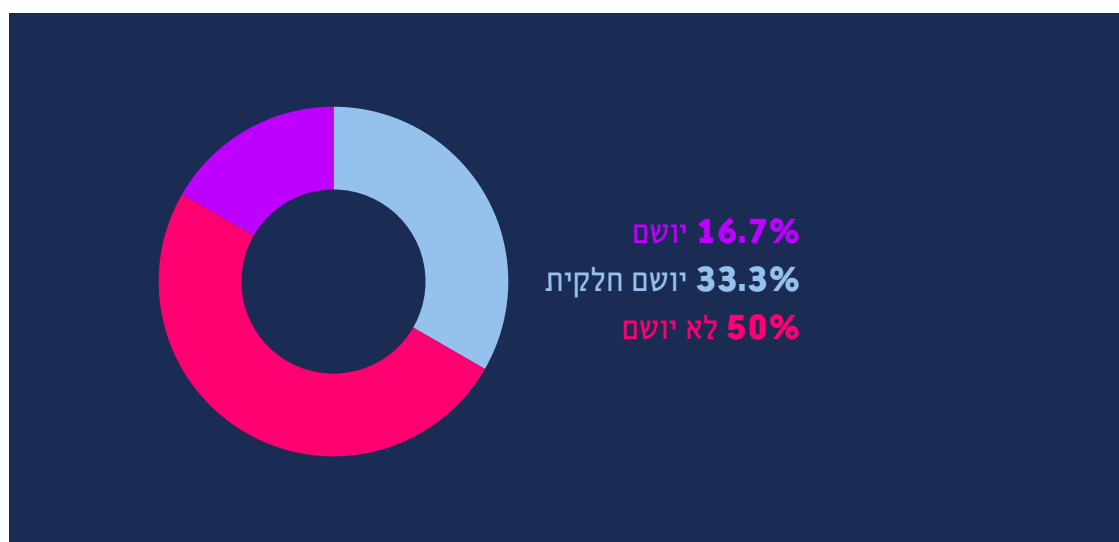
על פי אתר רוה"מ הסעיף בוצע ומונה פרויקטור אך לפי משרד התיירות, הפרויקט לשיקום ושדרוג התשתיות שנפגעו בסערה בשנת 2022 מנוהל היום ע"י מנהל פרויקט. לפיהם, במידה ותגובש ותאושר תכנית רחבה יותר, יועסק פרויקטור אשר ינהל את ביצוע התכנית כולה. בהתאם לתקציב הסעיף בהחלטה, לאחרונה מונתה חברת 'אציכ' ללוות את הפרויקטים.

עיריית טבריה, נבנתה תחנה מטאורולוגית בסמוך לפארק ברקו, בחלקה הדרומי של העיר.⁶

סעיף 6: ההחלטה קבעה שמשרד האנרגיה יפעל בהסכם עם החברה לחקר ימים ואגמים בישראל בע"מ להקים מערכת ניטור וחיזוי גלי פני שטח בכנרת, בתחום העיר טבריה. המערכת מיועדת להתריע מראש על פעילות גלית חריגה ולאפשר היערכות מתאימה. לשם כך, משרד האנרגיה יעביר למשרד הפנים סכום של 170 אלף ש"ח לשנים 2022-2023.

סטטוס יושם חלקית

משרד האנרגיה פועל עם החברה לחקר ימים ואגמים לישראל בע"מ (חיאיל) להקמת מערכת ניטור וחיזוי גלים בכנרת. לשם כך הועברו 170 אלף ש"ח ממשרד הפנים למשרד האנרגיה לשנים 2022-2023. התקציב אושר והועבר בדצמבר 2023, הפרויקט החל ומצוי במעקב מקצועי וצפוי להסתיים עד סוף 2024. על פי משרד רוה"מ התקציב נוצל בשנת 2023 ונרכשו ארבע תחנות מדידת גלים והראשונה הוקמה במזח טבריה בפברואר 2024.

חסמים ומאפשרים

חסמים

היעדר לוחות זמנים מוגדרים בהחלטה

היעדר לוחות זמנים מוגדרים בהחלטה גרם להתארכות ואף לאי־יישום של חלק מהסעיפים. למרות שבהחלטה התייחסו ללוחות הזמנים של ההעברות התקציביות, הן לא כללו לוחות זמנים מחייבים לביצוע. חוסר זה איפשר לגורמים המיישמים לדחות את ביצוע המשימות, מה שהוביל לעיכובים משמעותיים ולהתמשכות התהליכים.

היעדר שיתוף פעולה ותכנון עקב היעדר גורם מתכלל

היעדרו של גורם מתכלל, או פרויקטור, הוא גורם מרכזי בהיעדר שיתוף פעולה ותכנון בפרויקטים שונים. כאשר אין גורם אחראי שמתכלל את הפרויקטים, נוצר חוסר שיתוף פעולה בין גופים שונים, דבר המעכב את התקדמותם. לדוגמה, מתוך פרוטוקול סיור ועדת הפנים והגנת הסביבה בעיר טבריה במרץ 2023 וכן ממענים ממושרדי הממשלה, עלה כי היו מחלוקות בין משרד התיירות לחברת חמ"ת (החברה הממשלתית לתיירות), שגרמו לעיכוב משמעותי בפרויקטי תשתיות תיירותיות בטבריה.

בנוסף, היעדרו של גורם מתכלל משפיע גם על תכנון וניהול נכון של הפרויקטים. בשנת 2022, משרד הפנים העביר תקציב להקמת תחנת מדידה מטאורולוגית בטבריה, אך מאחר וטרם הוקצה אתר לתחנה על ידי העירייה, המשרד ניצל את התקציב לפרויקט אחר בעדיפות גבוהה יותר. חוסר התכנון והניהול הנכון בלט במיוחד בסעיף זה, והביא לשימוש לא נכון של התקציב ולעיכובים בהקמת התחנה.

חסם זה מונע תיאום וניהול אחיד בין כלל המשרדים והיחידות, וגורם לעיכובים משמעותיים. ההחלטה קבעה שמינוי פרויקטור במיקור חוץ ליישום סעיפים קריטיים יתוקצב לשנים 2022-2026, אך המינוי והתקצוב לא בוצעו, מה שהוביל לשימוש לא אפקטיבי במשאבים ולפערים בביצוע ההחלטות.

מאפשרים

מבנה הסעיפים, חלוקת עבודה ברורה

מבנה הסעיפים בהחלטה סדור וחלוקת האחריות הייתה ברורה בין כלל הגורמים.

משאבים נדרשים

בכל הסעיפים האופרטיביים של ההחלטה מופיעים הגורם האחראי, גובה התקציב והמועד המתוכנן לביצוע, מה שמאפשר יישום יעיל ומובנה של ההחלטה. הגדרת הגורם האחראי מבטיחה רמת אחריות ובקרה אפקטיבית, ואילו ציון התקציב והמועד המתוכנן מבטיחים את זמינות המשאבים הנדרשים במועד המתאים. שילוב פרטים אלו בכל סעיף אופרטיבי מבסס מבנה ברור ומדויק ליישום מיטבי של ההחלטה.

סיכום ומסקנות

חוסר הבהירות סביב מועדי הביצוע מגביר את חוסר הוודאות בנוגע ליכולת להשלים את הפרויקטים בזמן הנדרש. מצב זה פוגע ביכולת העיר להתמודד עם איומים אקלימיים כגון רעידות אדמה והצפות, ומדגיש את הצורך בתכנון והיערכות מדוקדקים להבטחת עמידות התשתיות. פערים בין הדיווחים הרשמיים באתר ראש הממשלה למצב בשטח מעידים על חוסר שקיפות ותקשורת לקויה, מה שפוגע באמון הציבור וביכולת הממשל להוציא לפועל תוכניות בקנה מידה גדול.

מלחמת חרבות ברזל הוסיפה לעומס על תשתיות טבריה, שהפכה למרכז קליטה לפליטים מהצפון, והדגישה את הצורך בתשתיות עמידות ויציבות. העיר טבריה, שבעבר הייתה ערוכה להתמודד עם עומסים מסוימים, מתמודדת כעת עם תשתיות שאינן מותאמות לצרכים ההולכים וגדלים. העירייה מתנהלת ללא תקציב מוגדר, פועלת בחודשים האחרונים על בסיס תקציב חודשי, ומתמודדת עם מחסור בעובדי בניין עקב המצב ועובדי רשות רבים מגויסים למילואים. מעבר לאתגרי המלחמה, טבריה מתמודדת גם עם שינויי אקלים משמעותיים שמדגישים את הדחופות בשיקום ובשדרוג התשתיות. ככל שהיישום מתעכב, קיים סיכון לנזקים חוזרים שבעקבותיהם המדינה עלולה להקצות תקציבים נוספים לשיקום, מה שמגדיל את החשיבות של יישום מהיר של ההחלטה, להיערכות טובה יותר לאסונות טבע עתידיים.

כדי להבטיח יישום אפקטיבי של ההחלטה, יש למנות פרויקטור שיפקח על תיאום ושיתוף פעולה בין הגורמים המעורבים, לקבוע לוחות זמנים מחייבים וברורים ולהגביר את השקיפות והנגשת המידע לציבור. צעדים אלה יחזקו את תשתיות העיר ויאפשרו לה להתמודד טוב יותר עם אתגרים עתידיים.

לסיכום, יישום החלטת ממשלה 1688 הוא קריטי לשיקום טבריה ולהבטחת עמידותה בפני אסונות עתידיים. שיפור התשתיות וחיזוק שיתוף הפעולה בין הגורמים הממשלתיים יאפשרו לעיר לשמש כמרכז כלכלי ותיירותי חשוב ולמשוך אוכלוסייה חדשה, במיוחד לאור המצב בגבול הצפון. הצלחת יישום ההחלטה תבסס את מעמדה של טבריה כעיר עמידה ומוכנה להתמודד עם אתגרי העתיד, תוך קידום התפתחות כלכלית וחברתית.

יישום החלטת ממשלה 1688, שמטרתה הייתה לשקם את תשתיות העיר טבריה בעקבות נזקי סערות הכנרת, מדגיש את המורכבות והאתגרים הכרוכים בניהול תהליכים ממשלתיים בשלטון המקומי. למרות ההשקעה הרבה שהוקצתה למשימה זו, היישום נתקל בקשיים מרובים, הנובעים בעיקר מחוסר תיאום בין הגורמים הממשלתיים השונים, בירוקרטיה מסורבלת והיעדר מנהל פרויקט מרכזי שיבטיח את ההתקדמות. בעיות אלה מצביעות על כך שיש צורך לשפר את המבנה הניהולי והארגוני בין הגורמים המעורבים, כדי להבטיח יישום יעיל ואפקטיבי של ההחלטות הממשלתיות.

אחת הבעיות המרכזיות ביישום ההחלטה היא חוסר תיאום וסנכרון בין הגורמים הממשלתיים והרשות המקומית. למרות שרוב התקציבים הועברו, נרשמו עיכובים משמעותיים ביישום בשל מחלוקות פנימיות וחוסר סדרי עדיפויות ברורים. ההחלטה כללה מספר סעיפים שנועדו לשפר את התשתיות העירוניות ולהתמודד עם איומים עתידיים, אך בפועל חלקם לא יושמו כמתוכנן.

חוסר התיאום בולט במיוחד בין משרד התחבורה לעיריית טבריה כאשר משרד התחבורה העביר את התקציב המיועד לפרויקטים בעדיפות גבוהה יותר, וההקמה נדחתה עקב העדר הקצאת אתר מתאים על ידי העירייה. בעיות דומות נצפו גם בפרויקטים כמו פיתוח רחוב יהודה הלוי, שלא התקדם על אף שהוקצה לו תקציב כבר בשנת 2010. כפי שנטען על ידי בועז יוסף, יו"ר ועדת ממונה בעירייה בשנת 2023, התקיימה "מלחמה ממושכת" מול משרד התחבורה גם בגין פרויקט אחר.⁸ זאת במקביל לסכסוך המתמשך בין משרד התיירות לחברה הממשלתית לתיירות (חמ"ת), הצדדים העדיפו להימנע משיתוף פעולה על פני שימוש בכספים אלה לפיתוח העיר. קשיים אלה קשורים גם לחוסר היציבות השלטונית בטבריה, שם שינויים תכופים בראשות העיר ובניהול המקומי פגעו ביכולת ליישם מדיניות עקבית לפיתוח תיירותי.

בנוסף, היעדר לוחות זמנים מחייבים לביצוע המשימות מהווה מכשול נוסף. אף על פי שהחלטה כללה מועדים להעברות תקציביות, לא נקבעו יעדים מחייבים לביצוע הפעולות בפועל, מה שאפשר לגורמים המיישמים לדחות את המשימות ולעכב את התקדמות הפרויקטים.

מקורות

אשכנזי, א. (2020, יוני 21). למרות הסיוע, הדרך להצלת התיירות בטבריה עוד ארוכה: "העיר בקטסטרופה". **וואלה!**
נלקח מ-<https://news.walla.co.il/item/3368680>

הכנסת, ועדת הפנים והגנת הסביבה. (2023). פרוטוקול מס' 22, הכנסת העשרים וחמש, מושב ראשון. **הכנסת**.

מבקר המדינה. (2017). **דוחות על הביקורת בשלטון המקומי 2017: עיריית טבריה**.
<https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2017-Shilton-204-Teverya.pdf>

משרד ראש הממשלה. (2 June, 2021). משימות החלטות ממשלה: החלטה 1688.
https://www.gov.il/he/Departments/DynamicCollectors/action_items?DecisionNum=1688&skip=0

עיריית טבריה, לשכת ראש העיר. (2024). פרוטוקול משיבת מועצה שלא מן המניין מס' 3/2024 מיום 17.4.2024:
אישור תקציב העירייה לשנת 2022. **עיריית טבריה**.

עיריית טבריה, לשכת המנכ"ל. (2024). משיבת הועדה הממונה/מועצה מן המניין מס' 1/2023 מיום 4.1.2023
בשעה 15:15. **קישור**

